

Havlíčková Kysová, Šárka

Mudry typu asamjuta v bharatanátjam

In: Havlíčková Kysová, Šárka. *Hastábhinaja : gesta rukou v tradičním divadelním umění Indie*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2013, pp. 160-165

ISBN 978-80-210-6406-5

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/129606>

Access Date: 28. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Mudry typu asamjuta v bharatanátjam¹⁷⁵

č.	název
vizuální podoba	významy
1	Patáká (पताका) – prapor (rovněž pozice ruky při střelbě z luku)
	označení subjektu („já“), začátek představení, „ne“, kůň, přísaha, řezání, ticho či mlčení, vycházení na ulici, spát, nutit otevřít dveře/násilím otevřít dveře, vyjádření slávy a dobroty, (po)žehnat, oslovení někoho, štít, deštivý den, čas
2	Tripatáká (त्रिपताका) – „trojvlajka“; prapor složený ze tří částí
	koruna, strom, svítilna, oheň, šíp, pták
3	Ardhapatáká (अर्धपताका) – poloviční prapor
	označení číselky „dva“ nebo „oba“, deska či prkno, nůž nebo kopí, věž, břeh řeky

175) Obrazové přílohy k bharatanátjam byly vytvořeny ve spolupráci s tanečnicí Bhakti Déví. Popisy základních významů muder jsou převzaty z manuálů bharatanátjam *Mudras in Symbols* (1988) a *Hasta Prayogaah* (Eshwar 2006). Od gesta č. 21 se pořadí může v některých manuálech lišit. Přikláníme se zde k pořadí, jež nám uváděla i Bhakti Déví. Alternativní pořadí: 21. hamsásja, 22. trišúla, 23. támračúda, 24. bhramara, 25. samdamša, 26. hamsapakša, 27. mukula, 28. čatura.

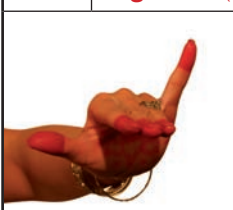

č.	název
vizuální podoba	významy
4	Kartarímukha (कर्तरीमुख) – ostří nůžek
	rozdělení či odloučení, liána, rozdíl, koutek oka, zažehnutí či osvětlení, padání, pláč a umírání
5	Majura (मयुर) / majúra (मयूर) – páv
	označení krku páva, liána, zvracení, pár nebo hrstka, odstranit uzel z vlasů, velebit a nanášet tilaku*
6	Ardhačandra (अर्धचन्द्र) – půlměsíc
	půlměsíc, ruka šmátrající po krku, nůž nebo kopí, požehnání modly, meditace, modlení, počátek, zdraví/vítání
7	Arála (अराल) – ohnutý, skloněný
	pití, prudká bouře
8	Šukatunda (शुकतुण्ड) – zobák papouška
	vystřelení šípu (z luku), zlost, kopí, sekera

* Značka na čele.

č.	název	
vizuální podoba	významy	
9	Muṣṭi (मुष्टि) – (sevřená) pěst	
	stálost, uchopit a držet nějakou věc, síla a udatnost	
10	Śikhara (शिखर) – hrot, vrcholek	
	Šivův lingam (falický symbol), luk, pilíř, otázka, obětí, rozeznění zvonu	
11	Kapittha (कपित्थ) – sloní jablko (<i>feronia elephantum</i>); dvě varianty	
		bohyně Lakšmí, Sarasvatí, dojení krav, obětování kadidla a kafru, zahýbání/řasení šatu, táhnout nebo držet věci
12	Katakāmukha (कटकामुख) – zapínání náramku	
	sbírání květů, nošení náramku nebo věnce z květů, obětování betelových lístků, mluvení, mrkat/třpytit se, nanášení parfému	
13	Súčī (सूची) – jehla	
	označení číslice „jedna“, ukázat, myslet, vyhrožovat, údiv, sklonek dne, svět, tlučení (do) bubnů, prut, hrnčířský kruh, obvod kruhu	

č.	název
vizuální podoba	významy
14	Čandrakalá (चन्द्रकला)
	Měsíc/srpek měsíce, obličej, Šivova koruna,* palice
15	Padmakóša (पद्मकोश) – pupen leknínu
	pupen leknínu, ovoce, hrnec/kotlík, mraveniště, vejce, míč, naznačit kruhový pohyb, zaoblená ěadra
16	Sarpaširas (सर्पशिरस) – hadí hlava
	had, stříkání/krůpěje vody, pohybující se uši slona,** paže zápasníků
17	Mrgašírša (मृगशीर्ष) – hlava gazely, antilopy či jelena (vysoké zvěře)
	ženy, strach, volat, námitka/spor, omezení, masáž nohou, výška, dělat kroky
18	Simhamukha (सिंहमुख) – lví tlama
	označení lví hlavy, slon, homa nebo yagna,*** příprava léku lékařem

* Bůh Šiva bývá často zobrazován s měsíčním srpkem na hlavě.

** Jde de facto o označení slona založené na metafoře.

*** Homa nebo také sóma; yagna, případně yagya, yadnya či jajna. Jde o hinduistické (případně buddhistické nebo džinistické) rituální obětiny, mající kořeny již ve védských náboženských obřadech.

č.	název
vizuální podoba	významy
19	Kāngula (काङ्गुल) – ocas
	ovoce, pták, kokosový ořech, zvonky, betel/betelová palma
20	Alapadma (अलपद्म) – lotosový květ
	lotos v plném květu, krása, chválit, spleť vlasů, měsíc v úplňku, kus/část, kopec nebo hora, zrcadlo
21	Čatura (चतुर) – chytrý/obratný
	pižmo, malý, smutek, (letmý) pohled, rozbití na kusy, sladkost, děláni malých krůčků, lit olej nebo přepuštěné máslo do obětního ohně
22	Bhramara (भ्रमर) – včela
	včela, kukačka, papoušek a další druhy ptáků
23	Hamsásja (हंसास्य) – labutí zobák
	ptačí zobák, čistota, perly, květy jasmínu, psaní nebo kreslení/malování, vázání uzlu (na vlasech)

č.	název	
vizuální podoba	významy	
24	Hamsapakša (हंसपक्ष) – labutí křídlo/bok	
	označení číselky „šest“, most, kryt/obal	
25	Sandamša (सन्दंश) – kleště, klepeta; zobrazena ve dvou fázích	
	označení číselky „pět“, plachta (její vydutá část), lodní, velký strach, uctívat, obětovat bohům	
26	Mukula (मुकुल) – poupě, pupen či květ	
	leknín, jídlo/jedlý, poupě	
27	Támračúdá (ताम्रचूडा) – tmavočervený/temný kohout	
	kohout, jeřáb, vrána, velbloud, pero (brk)	
28	Trišúla (त्रिशूल) – trojzubec	
	trojzubec a označení pojmu (božské) trojice	